

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Навчально-наукового інституту публічного
управління та державної служби
Київського національного університету імені
Тараса Шевченка,
доктору наук з державного управління,
професору, професору кафедри публічної
політики
Навчально-наукового інституту публічного
управління та державної служби
Київського національного університету імені
Тараса Шевченка
Лілії ГОНЮКОВІЙ

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

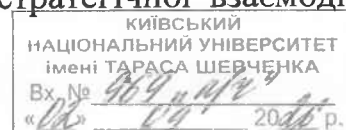
доктора юридичних наук, професора, т.в.о. директора
Навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії
внутрішніх справ

Кобзаря Олександра Федоровича,
на дисертаційне дослідження Хилевич Юлії Ігорівни
на тему: «Стратегічна взаємодія у сфері правоохоронної діяльності:
комунікаційний аспект», подану на здобуття наукового ступеня доктора
філософії у галузі знань «Публічне управління та адміністрування» за
спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дослідження зумовлена сучасними умовами та національною безпекою України і прямо залежить від ефективності стратегічної взаємодії суб'єктів правоохоронної діяльності на основі чітко визначених національних інтересів. Це положення закріплено у провідних державних стратегіях, включаючи Стратегію національної безпеки «Безпека людини – безпека країни», які визначають координацію правоохоронних органів як невід'ємний компонент забезпечення державної безпеки.

Повномасштабний військовий конфлікт та інформаційно-пропагандистська агресія держави-агресора створили якісно нові виклики для правоохоронної системи. Правоохоронні органи нині виступають не лише суб'єктами правоохоронної діяльності, але й активними учасниками оборони держави, що вимагає принципово нових підходів до організації їх взаємодії та комунікації.

Попри актуальність проблеми, комунікаційні аспекти стратегічної взаємодії правоохоронних органів залишаються поза межами систематичного наукового дослідження, що створює розрив між практичними потребами та теоретичним обґрунтуванням. Існуючі наукові розробки не охоплюють комплексно проблему комунікаційного забезпечення стратегічної взаємодії у правоохоронній сфері.

Дослідження вітчизняного та світового досвіду, аналіз нормативно-правових документів та практичних механізмів взаємодії правоохоронних органів свідчать про нагальну потребу в науково-теоретичному обґрунтуванні комунікаційного аспекту стратегічної взаємодії як засобу підвищення ефективності протидії загрозам національній безпеці.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Теоретико-методологічна база дисертаційного дослідження Хилевич Ю. І. характеризується належним рівнем наукової обґрунтованості, досягнутим завдяки комплексному застосуванню сучасних методологічних підходів – інституціонального, юридичного, комунікаційного, публічно-адміністративного та компаративного. Узгодженість та об'єктивність усіх наукових положень та висновків забезпечено посиланням на емпіричні дані, нормативно-правову базу та приклади міжнародної практики.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується чіткістю побудови дослідження, теоретичною цілісністю та методологічною обґрунтованістю кожного етапу наукового аналізу.

У дисертаційному дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових та спеціалізованих методологічних підходів, що відповідають міждисциплінарному характеру досліджуваної проблематики. Методологічну основу становили методи аналізу, моделювання, порівняння, системного аналізу, узагальнення, які дозволили розробити теоретичне обґрунтування стратегічних інструментів взаємодії органів публічного управління у сфері правоохоронної діяльності.

Розвиток понятійно-термінологічного апарату здійснено на основі абстрактно-логічного, логіко-семантичного та порівняльного методів. Структурування та типологізація комунікаційних стратегій, а також конструювання ієрархії координаційних та взаємодійних цілей реалізовані через методи декомпозиції та класифікації. Синтез міжнародного досвіду забезпечення стратегічної взаємодії у правоохоронній сфері досягнуто застосуванням системно-аналітичного та компаративного підходів. Дослідження нормативно-правової та організаційно-функціональної основи взаємодії проведено методами порівняльно-функціонального аналізу, групування та формально-логічного розбору.

Інформаційно-джерельну базу дослідження формують нормативно-правові документи, міжнародні правові акти, аналітичні матеріали та наукові публікації провідних вітчизняних та іноземних науковців.

Апробація наукових результатів на фахових наукових заходах підтвердила їхню актуальність, емпіричну обґрунтованість та практичну застосовність у системі публічного управління правоохоронною діяльністю. Наведене засвідчує високий рівень надійності та наукової аргументованості теоретичних положень, емпіричних висновків та практичних рекомендацій, представлених у дисертаційній роботі..

Емпіричну базу дослідження формує комплекс нормативних, аналітичних та інформаційних джерел, який забезпечив глибину аналізу, комплексність охоплення та об'єктивність дослідження проблем публічного управління комунікаційним аспектом стратегічної взаємодії у правоохоронній сфері.

Емпірична база дослідження сформована з урахуванням структури предмета дослідження та включає як вітчизняні, так і зарубіжні джерела. Її основу становлять нормативно-правові акти України, зокрема Конституція України, чинні закони, укази Президента, підзаконні акти, що регулюють питання стратегічної взаємодії суб'єктів правоохоронної діяльності.

Важливою складовою емпіричної бази стали міжнародні документи та досвід провідних о'єднань та професійних асоціацій, які впливають на євроінтеграційні процеси та переймання кращого європейського та світового кращих практик. (Інтерпол, Європол, Міжнародним антикорупційним центром (IACCC), Європейський поліцейський офіс, Центр аналітичної розвідки ЄС (EU INTSEN), Агенство ЄС із навчання правоохоронних органів (CEPOL), Агенство ЄС з оперативного управління великомасштабними ІТ-системами у сфері свободи, безпеки та правосуддя (eu-LISA), Європейський моніторинговий центр, центр з питань наркотиків і наркозалежності (EMCDDA) та ін.)

Значну частину емпіричної бази становлять наукові праці українських і зарубіжних авторів, присвячені питанням стратегічної взаємодії у сфері правоохоронної діяльності. Зокрема, було проаналізовано позиції таких дослідників, як Девід-Баррет Е., Макдональд С., Стеніфор Е., Кампіна А., Родрігес К., Тейлор М., Коронціса Т., Переполькін С., Лисаковський Р., Мушако Н., Гонюкова Л., Кожина А., Ларіна Н., Запорожець А. Однолько І., Нестерової-Собакар О., Тацій В., Євдокимов В., Кравченко Р., Гірич В. та інші.

Структура дисертаційного дослідження характеризується послідовною логічною побудовою, де кожен структурний компонент органічно розвиває попередній, послідовно розкриваючи основні аспекти досліджуваної проблематики – від теоретико-концептуальних засад до розроблення практико-орієнтованих рішень. Така структурна організація дозволила авторці розробити науково обґрунтовані та виважені висновки, що синтезують академічну ґрунтовність з урахуванням актуальних потреб системи публічного управління в контексті військово-політичної кризи та процесів повоєнного відновлення.

Наукова оригінальність представлених положень, висновків і рекомендацій полягає у теоретичному узагальненні та практичному обґрунтуванні концепції ефективної стратегічної взаємодії суб'єктів публічного управління у сфері правоохоронної діяльності.

Авторкою вперше розроблено комплексну модель інституційного забезпечення стратегічної взаємодії суб'єктів правоохоронної діяльності України, яка ґрунтується на системному підході та враховує специфіку міжінституціональних взаємовідносин у трьох основних функціональних напрямках – правоохоронному, антикорупційному та безпековому. Запропонована модель передбачає реалізацію горизонтальної координації діяльності органів на основі комунікаційних технологій, організаційно-правових форм та видів координаційних рішень, які становлять методологічну основу для розвитку їхньої стратегічної взаємодії та інституціонального партнерства.

У роботі шляхом узагальнення принципів діяльності суб'єктів правоохоронної сфери та стратегічних комунікацій удосконалено принципи стратегічної взаємодії органів публічного управління правоохоронної сфери.

Проаналізовано та поглиблено понятійно-категорійний апарат галузі знань публічного управління та адміністрування шляхом авторських доповнень та

уточнень основних понять: «правоохоронна діяльність» та «стратегічна взаємодія у сфері публічного управління», «стратегічна взаємодія у сфері правоохоронної діяльності».

У дисертаційній роботі проведено компаративний аналіз міжнародного досвіду забезпечення стратегічної взаємодії у правоохоронній сфері на прикладі США, Республіки Польща та Естонії, результатом якого стало виявлення найбільш ефективних практик, адаптованих до українського контексту. На основі проведеного аналізу запропоновано інституційно-організаційне рішення щодо створення посади Національного координатора суб'єктів правоохоронної діяльності з визначенням його функціональних повноважень, до яких належать: синхронізація процесів розроблення та прийняття управлінських рішень; розроблення та імплементація середньострокових планів дій правоохоронних органів; організаційно-правове забезпечення скоординованої взаємодії органів правопорядку, суб'єктів сектору безпеки та оборони, а також органів антикорупційної спеціалізації.

Удосконалено основні критерії, яким мають відповідати органи правопорядку для участі у стратегічній взаємодії та запропоновано об'єднати їх у систему органів правопорядку, діяльність якої регламентуватиметься окремим законом «Про органи правопорядку в Україні»; обґрунтовано доцільність застосування стратегічного та комунікаційного менеджменту у діяльності суб'єктів правоохоронної діяльності, що полягає у поєднанні методів прогнозування, планування та програмно-цільового управління, у тому числі комунікаційних заходів для забезпечення стратегічної взаємодії.

Практична цінність наукових положень полягає у можливості застосування їх у формуванні нової стратегічної взаємодії у сфері правоохоронної діяльності, а саме комунікаційної складової.

Результати проведеного дисертаційного дослідження становлять теоретико-концептуальне та методологічне підґрунтя для подальшої розробки та апробації комплексу інституційно-правових механізмів, спрямованих на якісне укріплення та оптимізацію партнерської взаємодії між органами правоохоронної системи та суб'єктами громадянського суспільства.

Повнота викладення основних результатів дисертації в опублікованих наукових працях. Результати дисертаційного дослідження широко апробовані та презентовані у провідних вітчизняних фахових наукових виданнях, що відповідають нормативним вимогам Міністерства освіти і науки України щодо якості та рівня наукових публікацій. Здобувачка активно представляла основні теоретичні положення, емпіричні висновки та практичні рекомендації дослідження на спеціалізованих науково-практичних майданчиках, включаючи конференції та круглі столи. Наведене засвідчує адекватний рівень апробації проведеного дослідження. За темою дисертаційної роботи опубліковано комплекс з 11 наукових праць, до складу якого входять 4 оригінальні статті у вітчизняних фахових виданнях з публічного управління та 7 тез доповідей, представлених на науково-практичних конференціях та дискусійних платформах.

Практичне значення і впровадження одержаних результатів полягає в розробленні теоретичні та практичні положення дисертаційного дослідження, сформульовані у вигляді конкретних рекомендацій, можуть бути використані під час розроблення нормативно-правової бази реформування правоохоронної

системи України, оптимізації механізмів її функціонування та координації діяльності на національному та міжнародному рівнях, зокрема у сфері комунікаційного забезпечення взаємодії органів. Практичне застосування результатів дослідження можливе у діяльності органів правопорядку, розвідувальних служб, антикорупційних органів та установ сектору національної безпеки й оборони, а також у навчальному процесі закладів вищої освіти, що готують фахівців за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Результати наукового дослідження було використано у практичній діяльності правоохоронних органів, закладів вищої освіти та громадських організацій, зокрема:

- Громадській організації «Інститут стратегічних комунікацій» Глобальної організації союзницького лідерства у поточній діяльності (акт про впровадження від 21.10.2023 р.).

- Верховна рада України, член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності, Народний депутат України О. Савченко (Довідка № 60-01/21 від 17.02.2025р.)

- Державному університеті інформаційно-комунікаційних технологій під час розробки освітньо-професійних програм «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти у 2024 р. та 2025р., а також у процесі формування навчально-методичного комплексу дисциплін «Стратегічне управління» і «Публічне управління та євроінтеграційні процеси» (акт про впровадження від 12 березня 2025р.).

Дисертація відповідає вимогам, установленим Міністерством освіти і науки України, написана науковим стилем, логічно структурована, коректно оформлена. Загальний обсяг дисертаційного дослідження становить 230 сторінок.

Водночас, незважаючи на високу якість і прикладну орієнтацію наукової роботи, варто звернути увагу на окремі питання, що можуть бути предметом дискусії:

1. Розглядаючи та аналізуючи зарубіжний досвід ви зупинилися на кращих здобутках США, Республіки Польща та Естонія, на мою думку, варто було більше розширити досліджуване коло, так як інші європейські та світові країни мають теж здобутки, які Україна може адаптувати у свої структури.

2. Досліджуючи комунікаційну складову суб'єктів правоохоронної діяльності в контексті реалізації стратегій розвитку та обрання країною європейського спрямування варто було б більш детальніше розкрити європейську складову даної проблематики.

3. У роботі обґрунтовано необхідність створення Національного координатора для системного врегулювання взаємодії. Можливо потрібно було б чіткіше виписати функції, роль та завдання координатора, яка основна роль йому відводиться та, виходячи з світового досвіду, спрогнозувати наскільки це може бути ефективним.

Зазначені зауваження мають дискусійний характер і не знижують загальної наукової цінності дисертації. Вони можуть бути предметом уточнень або пояснень з боку здобувача під час прилюдного захисту.

Загальний висновок та оцінка дисертації. Дисертаційна робота Хилевич Юлії Ігорівни, подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» на тему «Стратегічна взаємодія у сфері правоохоронної діяльності: комунікаційний аспект» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, в якому отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують важливе для науки і публічно-управлінської практики завдання щодо стратегічної взаємодії у сфері правоохоронної діяльності.

Робота відповідає вимогам, а зазначені зауваження не зменшують наукову цінність дисертаційного дослідження. У цілому за результатами ознайомлення із роботою можна зробити висновок, що дисертація Хилевич Юлії Ігорівни «Стратегічна взаємодія у сфері правоохоронної діяльності: комунікаційний аспект» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а її авторка Хилевич Юлія Ігорівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Опонент:

т.в.о. директора навчально-наукового
інституту поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

Олександр КОБЗАР

Підпис Кобзаря О.Ф. засвідчую:
Проректор НАВС
полковник поліції

Олег ТАРАСЕНКО